

Le Saltà

PLATA D'ENFORMAZIUN DAL COMUN DE MAREO - Nr. 14/2014 - 15 de jügn 2014

Comun de Mareo, strada Catarina Lanz 48, 39030 Mareo, telefonn 0474/501023, fax 0474/501644,

www.comun.mareo.bz.it

info@comun.mareo.bz.it

Ćiasa dla musiga, ćiasa de ligrëza

Gran festa por l'inaudaziun y benedisciun dla Scora de Musiga nea a Al Plan. En zënter de cultura, de formaziun, de ligrëza y de jonëza. En arichimont por la valada y en valor emplü por nosc comun

La Culta Comunala Imobiliara

Domandes y respostas sön la Culta Comunala Imobiliara-CCI, por todësch Gemeindeimmobiliensteuer-GIS, por talian Imposta Municipale Immobile-IMI

Con la Lege Provinziala nr. 3 dai 23 d'aoir 2014, à la Provinzia istituì ofizialmonter la Culta Comunala Imobiliara, co pëia ia retroativamonter con le 1. de jenà 2014. Cösta culta sostituësc chëra co ea denant la IMU, mo inçe la culta nazionala TASI, co n'è por merit dl'autonomia de Südtirol mai jüda en forza tlò da nos.

Ćina dan da püch n'ël nia ċiamó tler sce i comuns podea bën trà ete la culta, deache al n'ea dl'Agenzia dles Entrades nia ċiamó gnü desposiziuns aladò sön i codesc da adoré por i formulars de paiamont F24. La conferma è spo gnüda avisa ai 15 de mà, splighenn che por cösta culta podaràl gnü adoré i medemi codesc co gnea adorës pla vedla IMU.

Les alicuotes: L'alicuota ordinara dla culta è gnüda fissada desco pla IMU sön le 0,76%. I comuns à la poscibilitè da modifiché la culta - söpert o jöpert - dal 0,5%.

Pröma ċiasa: Por la pröma ċiasa y söes pertinënzes (garasc, ċianëes, posc da parché coris) èl gnü fissé na alicuota dal 0,4%. Por les abitaziuns prinzipales èl preodü detraziuns, co è gnüdes calcolades fora por vigne comun individualmonter, y è belo fissades tal dessén de lege. Tal Comun de Mareo èl preodü na detraziun de 572,73€. Cösta detraziun è gnüda fissada a na moda che i proprietars dles frabiches dla categoria A/2 tlassa 1 (abitaziun con set ċiamenes - vani) ne vëgni a paié nia. Al è inçe da di che al è preodü detraziuns emplü por families con trëi o plü mituns de mëndra eté (sot i 18 agn). Por le terzo môt de mëndra eté y i mituns sorapro vëgnel ċiamó reconesciü na detraziun de 50,00€ a môt, ċina che cösc à compli i 18 agn.

La CCI è fissada dala Provinzia.

Va pa dotes les prömes abitaziuns lëdies? Na. Trepes jarà lëdies, mo nia dotes. Sce na abitaziun dla categoria A/2 dla tlassa 1 à deplü co 7 vani, saràl val' da paié.

Hoti, botëghes, imprejes: L'alicuota smendrida dal 0,56% è preodüda por i frabicaç tlassifichës tla categoria catastala C/1 y C/3, tanco les botëghes y les fujines o bercstots dles dites, mo inçe por les frabiches dla categoria D, olache al toma ete p.ej. i hoti. Na ezeziun èl por les frabiches dla categoria D/5 (frabiches de banches).

Frabicaç da paura, secundes ċiases y terac: Stales y majuns de paur va lëdies dla culta, ensciö inçe frabicaç por mëter jö les mascïnns, y les frabiches destinades ala laoraziun y comercialisaziun dai produç da paura.

Por i terac nia ċiamó edificichës y les secundes ċiases vëgnel apliché l'alicuota ordinara dal 0,76%.

Afitaċiamens y agriturism: Con la CCI èl gnü avalié l'alicuota por cöstes döes categories. L'alicuota de basa è le 0,2%, con poscibilitè por i comuns da l'augmenté ċina al

0,3%. Cösc mëss gnü fat aladò de criters che i comuns à da fà fora con regolamont a pert.

Poscibilitès dal Comun: Ći co è gnü cumpedé sö atlò dessora, reverda les alicuotes fissades tla lege dla Provinzia. Cöstes gnarà inçe aplicades tla pröma rata co toma ai 16 de jügn. Por ċi co reverda la secunda rata, co toma spo ai 16 de dezëmber, pòl ester müdaziuns. Anter la fin de setëmber messarà le Consëi de Comun fissé les alicuotes y les detraziuns plü avisa. Y tlò à les aministrazziuns la poscibilitè da söghé. Al è p.ej. la poscibilitè da arbassé o da alzé l'alicuota dal 0,5%, desco splighé dessora. Por les prömes ċiases po l'aministrazziun aumenté la detraziun, a na moda che dotes les prömes ċiases vëgni lëdies, y e.e. Cösc gnarà definì döt plü avisa anter l'altonn.

Cò paié ete: Le Comun de Mareo i à mené fora a düc i zitadins i formulars F24 con la soma dla culta belo portata ete. Laprò èl inçe dōta la informativa sön la culta enstëssa. Le formular è spo da jì a paié ete tla banca o tla posta.

Sensibilisé por l'UNESCO

De bi dessëns abelësc da en pez encà les strades provinciales. Scolari dla mesana s'à dé jö con le patrimoine natural dl'Umanité

Les uniuns dai ostis dla Val Badia y de Gherdëna à organisé en colaboraziun con l'Assessorat Provinzial Ladin y con cin' scores mesanes dles valades ladines en proiet de sensibilisaziun sön les Dolomites - teritore UNESCO: ples scores co à tut pert èl inçe la scora mesana d'Al Plan. Endöt èl sté encër 150 scolars co à realisé chi 130 dessëns, co dea raprejenté le patrimoine dl'Umanité - jenn ete en particular sön la tematica dal trafich y dal fracac sön les strades, cis i jus.

Le fin de cösc proiet ea chël da sensibilisé la jont - dandadöt i jogh - sön la tematica dal respet dla natöra y sön la valüta de nosc patrimoine natural. En jöbia ai 8 de mà èl spo gnü tignì a Corvara la premiaziun dai 17 dessëns chiris fora da na juria de esperé. **Por la scora mesana d'Al Plan à davagné i dessëns realisês da chisc grups de scolars:** Philipp Erlacher y Roberto Brera dla 2B, Hannes Taibon, Filippo Kastlunger y Luca Comploi dla 2B, Asia Rungger, Pio Peslalz y Patrick Pedevilla dla

La tofla co è da odëi sön ur' de strada a Ras, con le dessën de Asia Rungger, Pio Peslalz y Patrick Pedevilla dla 3B - mesana d'Al Plan

3B, y Simon Brandlechner, Mara Castlunger y Kevin Kastlunger dla 3B. I dessëns premiês è gnüs stampês t'en gran format, y è sën da odëi sön les gran tofles motüdes sön ur' dles strades provinciales dal raiun UNESCO. Te nosc raiun è cöstes tofles da odëi a Al Plan (Ras), fora Flaurënz,

ta San Martin, a Pederoa, sön la strada dal Ju de Valparola y sön Čiaulunch. La stampa è garatada tres la colaboraziun con l'assessur ladin y assessur ales strades Florian Mussner. En compliment i va a cöstes jones y chisc jogh co à albü tan na bona fantasia y sensibilité da traté la tematica.

Le secundo dessën a Al Plan, realisé da Philipp Erlacher y Roberto Brera.

Dessën a San Laronz, de Hannes Taibon, Filippo Kastlunger y Luca Comploi.

Dessën de Simon Brandlechner, Mara Castlunger y Kevin Kastlunger da odëi a San Laronz.

De gran laûrs por les strades co dà dô

Dezijiuns tutes dla Junta de Comun tles sontades dai 19 de merz ai 21 de mà

LAÛRS

Magazînn de stôdafûs, musiga y aiût alpin: Tal ultimo Saltà ànse publiché che tla cornisc dal proiet "6000 Campanili" (proiet dal Ministêr dles Infrastrutôres y dai Trasporc) ti èl gnû assegné al Comun de Mareo en contribut de 834.403,00€, co dess gnû adoré por dorteré le magazînn de stôdafûs, musiga y aiût alpin a Al Plan. Te cösc proiet statal èl gnû chirî fora endöt 115 comuns. Dô la publicaziun dla lista èl sté deplü comuns dla Talia co à prejenté en recurs dan le Tribunal Aministratif dal Lazio: le Comun de Ingria y le Comun de Apiro. La Junta à fat fora da se lascé ete tla stritaria y à enciarié le dr. av. Giuliano Berruti da defêne i interes dal Comun,

Paion d'La Pli: Le dr. inj. Primo De Biasi con stüde a Balsan à cialé l'enciaria por la direziun dai laûrs de statica, por la soma de 7.298,94€ (contr. y IVA laprò). Le p.i. Georg Mutschlechner d'Al Plan à cialé l'enciaria por la direziun dai laûrs da eletrizist, por la soma de 2.899,37€ (contr. y IVA laprò). Le dr. arch. Marcello De Biasi à cialé l'enciaria por la direziun dai laûrs, contabilité y coordinaziun dla sügherté, por na soma de 24.107,41€ (contr. y IVA laprò).

Illuminaziun Valiares, str. Antersì y str. Fanes: La Junta à enciarié le perî industrial Georg Mutschlechner d'Al Plan da laoré fora le proiet de mascima, proiet esecutif y documentaziun revadronta por la realisaziun dai laûrs de iluminaziun, por na soma de 23.519,16€ (contr. y IVA laprò). La Junta à spo aproé le proiet esecutif, co prevëiga na spëisa de 177.959,23€, partida sô ensciö: 141.353,00€ por laûrs sôn basa de lizita y 36.606,23€ de somes

a desposiziun dl'aministrazion. La dita Pronorm Consulting Srl da Balsan è gnüda enciariada da arjigné la documentaziun da scrî fora i laûrs, por na soma de aplü 2.196,00€ (IVA laprò). Ala dita Elektro Mutschlechner con sonta te Mareo i èl gnû sorandé i laûrs da eletrizist, por la soma de 123.259,82€, al neto dal arbas de lizita dal 12,80%.

Salf dles manifestaziuns Al Plan: Tal salf dles manifestaziuns vëgnel renové l'implant audio y d'iluminaziun. Por cösc fin èl gnû enciarié la Pronorm Consulting Srl da Balsan da arjigné la documentaziun da scrî fora i laûrs da eletricher, por na soma de aplü 2.196,00€ (IVA laprò). La Junta à spo aproé le proiet esecutif dai laûrs, arjigné dal p.i. Jan Palfrader, co prevëiga na spëisa de endöt 48.621,55€, partis sô ensciö: 48.019,95€ por laûrs sôn basa de lizita y 601,60€ de cosc por la sügherté. La firma Elektro Service Eros con sonta a La Val à cialé l'enciaria da fà i laûrs da eletricher, por la soma de 40.528,84€, al neto dal arbas de lizita dal 15,60%.

Strada Rina - Pecëi - Tintal: La Junta à sorantut cosc emplü por la soma de 21.511,84€, y à aproé la secunda pert dai laûrs fac dla firma Brunner Matthias & Leiter Paul Snc, por la soma neto de 114.254,92€.

Scora de Musiga Al Plan: la firma Tamers Snc con sonta a Al Plan è gnüda enciariada da condü en tepih por le pôrte, por la soma de 1.014,66€ plü IVA.

Laûrs de prescia sôn strades danter Brach y Pliscia: La trepa nëi tomada d'invern y le delego dl'aisciöda à fat cotan de dann sôn les strades. Ensciö incé sôn deplü tòc de strades de comun

danter Brach y Pliscia. Le Comun à mossü lascé laoré fora en proiet dal gheom. Martin Krautgasser, por mèter en sügherté y renforzé cöstes strades. Tla sontada de Junta dai 15 de mà èl gnû aproé le proiet esecutif co prevëiga cosc por endöt 232.978,22€, partis sô ensciö: 171.618,11€ por laûrs sôn basa de lizita, 2.400,00€ de cosc por la sügherté y 58.960,11€ de somes a desposiziun dl'aministrazion. Le Comun à damané trëi firmes dô na oferta. I laûrs ti è gnüs sorandés ala firma Verginer Srl con sonta a San Martin, co à pité da fà i laûrs por 112.366,35€ plü IVA. Ala dra. gheologa Ursula Sulzenbacher con stüde a Bornech, i èl gnû dé l'enciaria por l'arat geologich y le control dai laûrs, por en onorar de 3.172,00€ (contr. y IVA laprò).

AL VËN PAIÉ FORA CUNC

Ala Scora de Musiga Taliana "Scuola Musicale Vivaldi" da Porsenù i èl gnû paié fora la soma de 159,58€, desco cuota de partezipaziun por i agn 2012/13/14.

Ala Comunità Comprensoriala de Puster i èl gnû paié fora 2.884,85€ desco cuota de partezipaziun por le sorvisc dal Nightliner, por l'ann 2014.

Al avocat dr. Christof Baumgartner da Bornech i èl gnû paié fora la soma de 898,82€ (ret. Irpef de 141,68€) por en arat legal co reverda la domanda dal sign. Matthias Plaikner por deslié en convenzionamont.

Le Comun i à paié fora 881,61 al Comun de Badia, desco spëises straordinares por la gestiun dla biblioteca de valada "Sas dla Crusc", revardontes le personal tal ann 2013.

Ala firma Musik Walter Srl

da Bornech i èl gnü paié le cunt de 7.503,00€ por avèi dorderé le flavier dla Ćiasa dles Uniuns d'La Pli.

Al stüde notaril **Tratter - Crepaz - Lanzi** con sonta a Bornech i èl gnü paié fora en cunt de 937,75€, co reverda en contrat con le sign. Massimiliano Taibon (ćiara tal ultimo Saltà a pl. 14).

Ala firma **Brunner Matthias & Leiter Paul Snc** con sonta ta Türesc i èl gnü paié fora 1.901,88€ (IVA laprò) por avèi dorderé la condüta dal'ega dla plöia tla localitè "Chi Vai" a Al Plan.

ENĆIARIES

La firma **Elektro Mutschlechner de Mutschlechner Erich** à cialé l'enciaria da condü y istalé en Switch - ZYXEL por les scores, por na soma de 940,00€ plü IVA.

Le **gheom. Giovanni Call** con stüde te Mareo à cialé na enciaria laprò por la redaziun d'en plann de partiziun por les garasc pal ċamp dal sport Ćiamaor, por na soma de 1.353,81€ (contr. y IVA laprò). La pröma enciaria à le medemo gheom. belo cialé ai 17.10.2012. Dedò èl gnü fora che al jea debojügn de laürs emplü.

La firma **Verginer Srl** con sonta ta San Martin à cialé l'enciaria da dorderé la strada comunala "Pliscia", por gauja de danns dal tomp. La soma dla enciaria è de 1.552,50€ plü IVA.

Dla firma **Europlast Srl** èl gnü cumpré 140 contegnidus dal refodam, por la soma de 19.292,00€.

La firma **Erlacher Markus** con sonta te Mareo à cialé l'enciaria dla renoaziun y sostituziun dla vedla condüta Runch a Rina, por na soma de 9.507,50€ plü IVA. La medema firma à cialé l'enciaria da ressané la condüta dal'ega dla plöia tla localitè "Les Ćiasas", por na soma de 15.568,80€ plü IVA.

Le **gheom. Thomas Agreiter** à cialé l'enciaria da arjigné en plann

Strades à dé dô por gauja dal delego dla nëi. Sön cösc retrat la situaziun ta Roisc söla strada danter Brach y Pliscia.

de partiziun revardont la strada d'azes al raiun d'espansciun "Rina I" y "Rina II", por na soma de 2.791,36€ (contr. y IVA laprò).

Ala firma **Ploner Giuseppe** con sonta te Mareo, i èl gnü dé l'enciaria da ressané le mür dal urt de calogna d'Al Plan, por la soma de 1.404,90€.

La firma **Obojes Markus** con sonta a Valdaora è gnüda enciariada da agaié lëns tal zënter d'Al Plan, por en impëgn de spëisa de 2.257,00€.

La firma **Tyrolplast Snc** da Vandoies è gnüda enciariada da condü y mëter sö na ora dal'ega frëida (cumpedadü) por le resservar tla localitè "Prades", por na spëisa de 640,00€ plü IVA.

La firma **Elektro Mutschlechner** d'Al Plan è gnüda enciariada da da condü y trà ete en cabl de alimentaziun por le raiun artejanal "Gran Pré", por la soma de 5.682,05€ plü IVA.

AMINISTRAZIUN

Ala sign.ra **Ferdigg Teodolinda** i èl gnü paié zoruch la soma de 1.249,84€ y ala sign.ra **Alessandri Anna** la soma de 1.066,87€,

che ares à paié ete sön le cunt dla Tesoreria comunala desco contribut de urbanisaziun primara por la conzesciun da frabiché nr. 12/2014, deache i medemi cosé de urbanisaziun vën trat ete dala rëi dal'ega privata.

Ala firma **Trebo Ferdigg Anna Srl** i èl gnü afité ia en post da parché tal garasc de Comun sot tera ete, por le prisc de 50,00€ al mëns.

Dô la domanda dal sign. **Craffonara Artur**, i à la Junta conzedü na desviaziun al'oblianza dal respet dles destanzes legales dal confin danter la pdt 4197 y la pdf 827 tal CC de Mareo, de proprietè dal Comun, y la pdf 634/1 tal CC de Mareo, de proprietè dal sign. Craffonara, por la recostruziun dla ċiasa d'abitaziun (ćiasa Pradac, Plazores).

Ala sign.ra **Erminia Trebo maridada Taibon d'La Pli** i èl gnü vonü le dërt de sotterac ilimité, sön na spersa de 239 m², dlungia la Gran Ćiasa, por na soma de 18.642,00€. Les spëises contratuales va a ċiaria dal cumpradü.

Dai 28 de jügn ai 14 de setëmber 2014 gnaràl endô trat ete

le daz sön la strada danter Lé dla Crëda y Pederü. La Junta à fissé cöstes tarifas: 7,00€ por i auti, 20,00€ por i campers, 4,00€ por i motors y 15,00€ por les corieres. I aciasès dal comun de Mareo y i proprietars de auti eletrics ne paia nia. Le Comun à inçe tut sò trëi porsones por trà ete le daz, plü avisa i sign.s Palfrader Raimund, Winkler Alex y Pagan Nicola.

Le Comun à slüt jö en **contrat de barat con le sign. Tamers Friedrich.** Le Comun i dà al sign. Tamers 2 m² dla pdt 4197 tal CC de Mareo y paia le spostamont y alzamont dal mür tla strada Antersi; le sign. Tamers i dà al Comun 28 m² dla pdf 365/4 tal CC de Mareo. Al n'è degüna avaliada de cosc danter les perts. Mâ por fins de cultes èl gnü sorantut na valüta unitara de 100,00€ al m².

Le Comun à fat na müdaziun pal **contrat de barat slüt jö con le sign. Mellauner Luca da Rina** (ciara ultimo Saltà pl. 14). Le contegnü atual dal contrat: le Comun de Mareo i vënn al sign. Mellauner 16 m² dla pdt 5051 CC Rina, le prisc por la zesciun vën fissé sön 50,00€ al meter, endöt 800,00€.

Dla Vijinanza da Rina èl gnü cumpré le dërt de sotterac y de soraspersa ilimité ala parzela d'os 913. Le prisc por la cumpra vën fissé tla mosöra de 40.000,00€, co

vën paié te 20 rates anuales de 2.000,00€.

Dla Vijinanza d'Al Plan èl gnü cumpré le dërt de sotterac y de soraspersa ilimité ales parzeles d'os 1466, 1475 y 1476 (ciamp dal sport Al Plan). Le prisc è gnü fissé sön la soma de 198.300,00€, co vën paié te 30 rates anuales de 6.610,00€

Le Comun à slüt jö **en contrat con le sign. Otto Ellecosta, sön la indenisaziun** por la limitaziun d'anüzada dla pdt 1625, olache al vën delôt la fontana dal'ega da bëre "Les Fontanes". Cösc le contegnü essenzial: le Comun de Mareo i paia al sign. Ellecosta 259,44€ al ann - da paié anter i 31 d'agost, porchël azeta le sign. Ellecosta les limitaztiuns d'anüzada dla parzela soradita, por les rajuns liades al'ega da bëre.

Le Comun à slüt jö en **contrat con la Federaziun Provinziala Coldiretti da Balsan.** Le Comun i lascia anüzé ala Coldiretti en local te ciasa de Comun (anüzada deboriada con d'atri), la Coldiretti i paia porchël al Comun la soma de 1.560,00€ al ann.

MÜDAZIUNS URBANISTICHE

Tla sontada dai 7 de mà à la Junta aproé deplü müdaziuns de terac, desch'an dij müdaziuns "da vërt a

vërt". Tlò dessot les dezijiuns plü avisa.

- **Sön domanda dla signura Costa Maria Valeria** èl gnü aproé da müdé da bosch a vërt de ciampopré na spersa de 2.290 m², sön pert dla pdt 3986/29 tal CC de Mareo, localitè "La Miara".

- **Sön domanda dal sign. Ferdigg Luigi** èl gnü aproé da müdé da bosch a vërt de ciampopré na spersa de 3.060 m² sön la pdt 2495 tal CC da Rina, tla localitè "Costalungia".

- **Sön domanda dal sign. Hochwieser Pietro** èl gnü aproé da müdé da bosch a vërt de ciampopré na spersa de 2.500 m² sön perts dla pdt 1028/42 tal CC de Mareo, localitè "Poció".

- **Sön domanda dal sign. Brandlechner Richard** èl gnü aproé da müdé da bosch a vërt de ciampopré na spersa de 4.385 m² sön perts dla pdf 1384 y dla pdt 1028/154, tal CC de Mareo, tla localitè "Lamblarëi" (sora Furcia sò, cuntra la pista Ruis nr. 12). Laprò èl gnü aproé da müdé da pré y pastöra da lëns/vërt de ciampopré te bosch na spersa de 2.834 m² sön perts dles ppdt 785 y 787, inçe tal CC de Mareo, tla localitè "Gomines" (Str. Furcia).

PERSONAL

Le Comun à cumpré 6.000,00€ de bonns por paié paiamoné, cultes y contribué previdenziai por assunziuns de personal por laürs sajonai y ocajonai.

D'aori à le Comun de Mareo publiché l'avis por l'assunziun d'en/na assistont/a aministratif/ va tla VI. qualifica funzonala, con contrat a tomp parzial (50% - 19 ores al'edema). Al concurs èl gnü ametü cöstes porsones: Manuela Comploi, Mara Complojer, Anita Elliscases, Evelyn Ferdigg, Bruno Irsara y Margareth Taibon. La Junta à spo nominé na comisciun de valütaziun, motüda adöm dal dr. Vincenzo Clara, secretêr dal Comun de Badia, Irene Della Gaspera, dependonta tal medemo

I laürs por la realisaziun dal paiun tal zënter d'La Pli à motü man. Sön le retrat la situaziun ai 28 de mà.

Comun, y David Costabiei, dependont tal Comun da San Martin.

I laoranti de Comun Roland Daverda y Filippo Erlacher è gnüs nominês tecnics por l'ega da bëre. A ëi i èl gnü reconesciü na indenité de laür dal 5% emplü, por i tecnics dal'ega con diplom.

CONTRIBUC

A cöstes uniuns y istituziuns ti èl gnü conzedü en contribut: 100.000,00€ **al'Assoziasiun Turistica d'Al Plan** por les ativitês generales y i sorvisc sorantuç dal Comun, por la promoziun dal turism; 100,00€ **ala Uniun dai Scizeri de Südtirol** por le ressanamont dal Monumont de

Andreas Hofer a Maran; 8.914,00€ **al Sorvisc ai Jogn Val Badia** por l'ann 2014; 2.000,00€ **ala Uniun dai Scizeri "Catarina Lanz"** por le renovamont dal local dai scizeri; 150,00€ **ala Uniun dal Sport Mareo** por l'aplicaziun dal blasun de Comun sön le picio bus; 7.000,00€ de contribut straordinar **ai Stödafüs da Rina** por cumpre en auto nö.

Contribuc ales scores: Le Comun à conzedü por l'ann de scora 2013/14 **en contribut de 55,00€ a scolar/a dal comun de Mareo**, co frequentëia scores mesanes, desco sostën por la cumpra de material de scora y ativitês didatiches: 5.610,00€ ala scora mesana d'Al Plan (102 scolars),

220,00€ ala mesana da San Martin (4 sc.), 165,00€ ala mesana todëscia "Herz Jesu Institut" a Mühlbach (3 sc.), 110,00€ ala mesana todëscia da Bornech (2 sc.), 55,00€ ala mesana da Balsan III (1 sc.), 55,00€ ala mesana d'La Ila (1 sc.), 110,00€ ala mesana taliana da Bornech (2 sc.), 55,00€ ales Ursulines da Bornech (1 sc.).

Le medemo contribut è incë gnü conzedü por scolars dal comun de Mareo co frequentëia scores elementares: 10.285,00€ por les scores elementares dal comun (endöt 187 sc.), 110,00€ ala direziun dles scores da Bornech (2 sc.), 165,00€ ala direziun dles scores de Badia (3 sc.), 165,00€ por la direziun taliana dles scores a Bornech (3 sc.)

Enformaziuns desvalies

MÜDAZIUN PAL SORVISC DE RACOÛDA DAL CIOMONT DE CÍASA

Con i 1. de mà à na dita nea sorantut le sorvisc da chëie adöm le ciomont de cíasa, dô che ara à davagnë l'apalt por düc i comuns dla Val Badia. I cin' comuns â scrit fora le sorvisc deboriada, porchël àl incë orü ester adatomoné por i dis de racoüda. Da mà ennant vën porchël le ciomont de cíasa coü adöm **mâ plü önn en iade al'edema, plü avisa le dedôlönesc**. Tal tomp de sajun vëgnel enjunté na racoüda incë de vëndres. Le tomp de sajun è por l'isté dai 15 de jügn ai 30 de setëmber, por l'invern dai 25 de novëmber cina ai 30 d'aori.

OCIO AI GRAN CONTEGNIDUS

Desche al è belo gnü enformé tal ultimo Saltà, **mëss i gran contegnidus da 1.100 litri (chi gragn de fer) düc gnü baratês fora con i nös de plastica**, che le Comun à fistidié da cumpre. I bidoni de fer gnarà mà plü jütês cina ala fin de jügn. Da messé ennant mâ plü chi de plastica. Düc chi co n'è nia ciamó jüs a se dô i contegnidus nös, è periês da le fà tantosc.

RACOÛDA DAL CIOMONT DA TOSSER

I proscimi terminns por la racoüda dal ciomont da tosser è:

- ai 28 de messé: dales 15.00 ales 16.00 a Longega

- ai 13 d'otober dales 8.30 ales 9.30 a Al Plan

I posé de racoüda è: a Al Plan dô comun, a Longega sön Plaza de Bastl.

RACOÛDA DE ÈRI I GRASC

La racoüda de ëri y grasc por hoti y restoranc gnarà fata **en vëndres ai 10 d'otober 2014**. Sce i eserzizi publics à debojügn de na jütada sorapro, vën cösta fata sön domanda tres fax o telefonn ala dita Dabringer Srl da Feldthurns. I numeri è: tel. 0472/979700, fax 0472/979710.

CAN VËGNEL PA LAÉ FORA I CONTEGNIDUS DAL CIOMONT ORGANICH?

Na dita aposta vën zacotan de iadi al ann a laé fora i contegnidus dal ciomont organich. Al basta i mëter fora en chël dé tai posé olache an i porta por jüté. Cöstes è les proscimes dates, dagnora de vëndres:

20.06.2014

04.07.2014

18.07.2014

08.08.2014

22.08.2014

05.09.2014

19.09.2014

10.10.2014

Festa por la Scora de Musiga

Ai 24 de mà èl gnü inaudé y benedì la Scora de Musiga nea, con trec ghesc d'onur. Dô feter 30 agn ciafa le frabricat dla Scora Vedla na destinaziun nea. Y por la Scora de Musiga Val Badia èl la pröma ciasa che ai po tlamé sôa

Belo l'ann passé da d'altonn à motü man tla Scora de Musiga nea les leziuns por i cursc de musiga. Le frabricat dla Scora Vedla ea dal 1987 encà plü o manco romagnü öt. Cösc cina dal 2013, canche an à podü le sorandé a na destinaziun nea. Le proiet ea belo gnü envié ia dal'aministrazion de comun da denant, sot al ombolt Fortunato Ferdigg, y è sën gnü porté a bun fin sot l'aministrazion dal Ombolt Albert Palfrader.

La sabeda ai 24 de mà è sté en dé storich por Al Plan y por döt le comun. En cösc dé àn podü fà gran festa por l'inaudaziun y benedisciun dal frabricat nò. Pla festa tignida alaleria sön plaza y paiun èl sté i musizisc jogh dla Scora de Musiga con sü insegnanc co à pité la cornisc musicala, portenn dant empröma val' tòc ciantès y spo deplü tòc sonès söi stromonc. En cösc dé à l'Ombolt podü salüdé en gröm de ghesc, danter chisc inçe le ploan signor Heinrich, i assessurs provinziail Florian Mussner y Philipp Achammer, deplü assessurs de Comun, desco inçe raprejentanc dal monn dla scora, cultura y inçe dla scora de musiga a livel provincial. Le dômsidé è gnü condüt da Lois Ellecosta de Colac, co ea enstës pai fondadus dla Scora de Musiga Val Badia, motüda sö l'ann 1975. Al è sté so pröm presidënt, na enciaria che al à albü cina dal 1988, canche al è spo gnü docà Raimund Pitscheider de Badia.

FAT VAL' POR NÜSC MITUNS

L'Ombolt y dötä l'aministrazion de Comun à fat de gran sforc por realisé cösta frabica nea, co è dër garatada. Inçe da pert de deplü ghesc co à baié, èl gnü alzé fora l'onur y le prestisc che al è por na scora de musiga da avèi a desposiziun en te' bel frabricat y laprò ciamó tal zënter de paisc.

L'Ombolt è brao che la Scora de Musiga è tan garatada.

L'Ombolt à te so discurs da festa manifesté la gran ligrèza da avèi podü porté a bun fin cösc proiet. "I podun ester encontonc y capazi con le resultat. Ara à döré feter 30 agn por ciefé na destinaziun nea por le frabricat, mo porchël èsera garatada. Fà na scora de musiga è stada na bona dezijiun. Na ria dezijiun è endere stada chëra da trà jö le frabricat, y canche la scora vedla gnea trata jö ti sâl a trec da encrësce, mo sën che i odun le resultat, podunse di che ara è gnüda plü bela co denant." L'Ombolt à inçe tut l'ocajun da rengrazié la Provincia por le sostën y i finanziamonc, y düc chi co è stës liës ete tal proiet por la bona colaboraziun. "I sun stës bogh da laoré adöm y da fà a na maniera che düc è encontonc. I odun che sce an tira tla medema corda, garêtel de bogh resulta. Con cösta scora de musiga ànse fat val' por nüscc mituns, y ala jont co laora lèite ti ànse motü na dërta strotöra sot i pîsc, che ai pòi laoré desche al alda."

Por le diretur dla Scora de Musiga Raimund Pitscheider ea cösc en dé de gran ligrèza. Pla festa àl orü rengrazié düc chi co à porté pro

al garaté dla strotöra, alzenn fora che por Al Plan y por la Scora de Musiga èl na gran fortuna da avèi na strotöra arjignada tan bun por fà musiga, sides acusticamoner co inçe por les technologies modernes. La Scora de Musiga à - do feter 40 agn dala fondaziun - arjunt le gran travert da podèi pié dô na strotöra tan garatada.

"BENEDËSC CHI CO ENSËGNA Y EMPARA"

La festa è jüda ennant con le ploan signor Heinrich, co à cherdé jö la benedisciun sön la frabica nea, y perié che al pòi ester lèite la bona aria de Dio, che al vëgni benedì düc chi co ensëgna y empara lèite. Che al pòi ester te cösta ciasa respet y aprisc.

Ensciö èsun passës al tòi ofizial dla vëta, y dötä la jont roada adalerch à ensciö podü ti ciaré ai bi locai, olache i scolari dla Scora de Musiga nen sonâ dant ciamó val' tòc. Tal salamont sö sotletët èl gnü arjigné ciamó val' da mangé y val' da bëre.

Lionda dai retrac sôla plata dlungia:

- (1) Al vën taié la vëta: dmc l'assessor provincial Philipp Achammer, la diretoria dles scores de musiga de Südtirol Irene Vieider, l'assessor Florian Mussner, l'ombolt Albert Palfrader y le diretur dla scora de musiga Val Badia, Raimund Pitscheider.
- (2) Le gran Cor de Mituns co à abeli l'inaudaziun.
- (3) Le grup dai saxofoms.
- (4) I pici sonadus de percusiuns y bateria.
- (5) Ghesc y jont sôla festa.
- (6) Lois de Colac à mené tres le konzert y à cunté dla scora vedla.
- (7) Inçe te scora à i sonadus jogh pité intratenimont.
- (8) I pai co simbolisèia les emozions endesprades dala musiga; laîr artistich de Georg dal Ciapolere.

"Val' de miù n'èssel nia podü se sozeder!"

Al vizediretur dla Scora de Musiga Val Badia, Renzo Huber, i ànse damané cò che le frabricat nò büta y tan che al vën anüzé

Le Saltà: Renzo, la Scora de Musiga fej gran parüda tal zënter de païsc. Le pröm ann de leziuns va plan plan a piz. Co büta pa i local i por l'ensegnamont? Sëise encontoné?

Renzo Huber: La scora è dër da sté saori. I local n'è nia ma bi, con parëis incé deponé en pert, con na bela iluminaziun, con de bela mobilia, mo ai è incé acusticamonter ideai por ensigné, ci co è por le bën dai scolars y insegnanc. Les tlasses è isolades acusticamonter por che an n'aldi nia i stromoné dles tlasses dlungia o dessora, y al rondenësc tal local tan che an se sòni saori y che le sonn ne stançi nia la orëdla. Le salf olache al vën tignì incé de vigne sort de pici conzeré y proes de cösc vers è ciámó en pü' da adaté con val' pices cosses, co po ester magari en tepih che an po desfà fora por assorbì le sonn, o coltrines co fej en pü' la medema faziun, deache por val' stromoné rondenëscel en pü' massa desché al è sën, por d'atri stromoné vara endere bun desche al è. Dertan l'ann èl tres ciámó gnü fat de pices cosses. Al è gnü motü tofles por enformaziuns, al è gnü motü rolôs, al gnarà motü dan les tlasses bané da sté sontës. I ciararun da mëter ete incé val'cossa por decoré en pü' i ambioné.

Nos sun dër encontoné. I àn finalmonter na strotöra olache i àn nüsc stromoné düc adöm, olache i podun incé fà les leziuns en pü' desche al è debojügn, zonza messëi porchël damané autorizaziuns a d'atres istituziuns. I à albü l'impresciun dertan l'ann che i insegnanc y mituns ài ciáfé tres plü ligrëza con cösta ciása.

Tan vën pa anüzada la strotöra y tan de mitans y mituns röel pa pordërt adöm?

Al è leziun dal lönesc ala sabeda vigne dé. Dis desco lönesc, jöbia

Renzo Huber, vizediretur dla Scora de Musiga Val Badia, à spòrt le pröm salüt söla festa.

y vëndres vën i local adorës düc dales 14:20 ennant. Le dëdölönesc y dëdemesaledema èl manco insegnanc te ciása, mo te chi dis pöl cajomai gni recuperé leziuns. La scora vën incé anüzada la sabeda dal cor dai mituns y al è le cor de dlijia co fej val' proes lëite. Tla cornisc d'en proiet dla Musiga d'Al Plan adöm con ciántadus de döt Mareo, èl incé cösc cor dal comun co fej proa (ciara pl. 19).

Ci co è dër na bona cossa y co vën incé anüzada è che sën èl meso, deperpo che en insegant laora con önn en scolare, da ti dé la poscibilitè a en ater da jì te na tlassa dlungia - sce ara è lëdia - a s'eserzitè y proé fora atira ci co ti è gnü ensigné. Enschiò èl meso da laoré plü efetif. Plü o manco 200 scolar i vën a Al Plan tla scora de musiga, en pü' plü co mec è maroi. I atri è scialdi dal comun da San Martin o d'La Val, mo al n'è incé dl'alta Val Badia co vën a leziun. Ci co m'à fat dër plajëi te cösc

pröm ann, è sté da odëi che pa deplü conzeré sonà mituns en pü' da dōta la valada, y emparà enschiò da se conësse.

An sa che al ea tai comuns ijins val' perplessitës da messëi gni a Al Plan a fà les leziuns. S'à pa cöstes apajé ia?

Tal mëter man èl sté dër trepes perplessitës y an à sontì bindebò de ont decuntra. Mo con le tomp s'à cösc apajé ia. I arati che incé i geniturs, co mëss zonzater fà val' sacrificze emplü da mené i mituns, aprijëi che sù mituns pòi fà les leziuns t'en bel ambiont adaté por fà musiga. Gonot ne vëigun nia ci emportanza che l'atmosfera à por che na cossa garetì, y cösc dessogü ciámó deplü canche an se dà jö con le fà musiga.

Ci valüta y emportanza à pa da te enfora na te' strotöra por en païsc?

Dan da agn ài por na coinzidënza fortunada podü mo sonté dlungia l'ombolt Fortunato Ferdigg te na ücia da munt, sön la Pertingeralmsora Terenten. Enlò l'ài damané sce an ess ciáfé por la scora de musiga val' local tla scora mesana, olache al dea gnü fat tlasses nees. Èl à ponsé dō y à spo fat la proposta da fà fora dla scora vedla na scora de musiga. Val' de miù n'èssel nia podü se sozeder. Sora l'emportanza che la strotöra à dal punt d'odüda pratich, àra incé en grandiscimo valur simbolich. Tal zënter d'en païsc y d'en comun èl na ciása olache al vën ensigné da ascutè sò, da avëi respet önn por l'ater, da se impegné y che zonza impëgn y costanza ne garetà nia, che an mëss ester sonziers, che sora i valurs materiai n'èl incé d'atri plü de emportanc. Dandadöt por chisc valurs co vën ensigné tla scora, y che la scora raprejentëia, arati che ara se stài dër bun tal zënter d'en païsc.

Jogn Al Plan: 14.000,00€ a fin de bèn

I Jogn SKJ d'Al Plan à realisé l'ann passé le calènder d'Advènt y dal 2014 por la Jonèza Catolica de Südtirol, vonü te dōta la provinzia. Na gran sodesfaziun

La SKJ - Jonèza Catolica de Südtirol, fistidièia ann por ann da arjigné en calènder con impuls por l'Advènt y en calènder dai mënc. Cösc vèn dagnora motü adöm da en ater grup dai jogn de nosta provinzia. L'ann passé d'isté èl sté i jogn d'Al Plan co s'è pitè da mèter adöm le calènder por l'Advènt 2013 y l'ann 2014. La SKJ i à dé la crèta. Ensciö à le grup dai jogn, con so sorastant Paul Pisching da Pederü, fistidié da abiné adöm en bel team de 15 porsones, co s'è edemes alalungia dé jö con cösc proiet. Te söes mans èl dōt le laür: dal chirì en titul al chirì fora i ponsiers y i impuls, čina al fà les fotografies y fistidié spo da ti ciafé al calènder la dërta iesta grafica.

Ala fin èl garaté en calènder da mësa, con 24 ponsiers y chertes de acompagnamont por l'Advènt, desco incé 12 ponsiers por i mënc dal ann. Le calènder ea sot al tema "Ala chirida dla fortüna", olache i jogn à orü porté ete ponsiers co baia dla contentèza, desco Reconescionza, Speranza, Sanité, Dačiasa, Coraje y trec d'atri.

La vonüda à spo motü man adèrtora dan l'Advènt 2013. Tla Val Badia èl gnü vonü 550 calèndri, co à porté ala soma de 3.000,00€. A nivel de Südtirol èl sté bèn 92 grups de jones y jogn co à tut pert al'aziun, portenn ensciö a na spènova totala de 14.000,00€. Ai pröms d'aorì da eniann è na delegaziun dal grup dai jogn d'Al Plan jüda ete Balsan, por ti sorandé le scech con la spènova al direttur dla Caritas Diozejana Heiner Schweigkofler. Chisc scioldi jarà düc a bèn de porsones de nosta provinzia co è tal debojügn. Ancilla Lechner, pröma sorastanta dla SKJ da Balsan, co à acompagné le grup dai jogn te cösc proiet, dij ensciö: "Ester solidai con porsones tal debojügn è en pilaster prinzipal

Pa na pizza à le grup dai jogn co à realisé le calènder slüt jö ofizialmonter cōsta aziun particolare. Dmc èl Andrea Lantschner dla SKJ, Vanessa Kanetscheider, Dennis Kaneider, Florian Frontull, Daniela Castlunger, Daniel Agreiter, Stefanie Kaneider, Gabriel Frenner, Judith Valentin, Paul Pisching, Caterina Ploner, Philipp Lanthaler y Monica Mutschlechner. Sön le retrat falel Marco Ellecosta, Jessica Kaneider y Walter Kaneider.

dla SKJ. La gran partezipaziun dai jogn pa cōsta aziun desmostra con tan de motivaziun che ai se dà jö por porsones te situaziuns de dificolte." Incé le direttur dla Caritas à albü parores de lalt por l'aziun: "I rengrazi la SKJ por söes operes solidales. Canche an è 'ala chirida dla fortüna' mo pöl emportant che an encunti le proscimo con en cör davert,

por ciafé tal respet önn por l'ater na fontana via de contentèza". Sodesfaziun à sambèn incé le sorastant dai jogn Paul Pisching: "Desco grup dai jogn oressun rengrazié de cör düc chi co à daidé empara. Con cōsta opera ànse fat val' dër de bel y an vèiga che sce i jogn se mèt da fà val' con enteres y orenté, spo vègnel fora entres en bel resultat."

La sorandada dal scech al direttur dla Caritas Heiner Schweigkofler, co tin tla man önn dai calèndri fac dai jogn d'Al Plan.

Na personalité co à lascé na merscia

Ai 9 de mà èl gnü prejenté a La Pli le liber "Le Gran Bracun - von Prack zu Asch" de Lois Trebo. Na publicaziun danter storia y lionda

Pa dotes les publicaziuns co se dà jö con storia y personalitês de nosc comun, n'èl šên gnü pormez na nea. La Uniun Maestri Ladins à dé fora da püch en liber de Lois Trebo de Bolser - nasciü a La Pli y aciasé encö sön Badia. Le liber porta le titul "Le Gran Bracun - von Prack zu Asch - la familia de Brach a La Pli". Le Gran Bracun conësc bën düc chi de Mareo, mo por la maiü pert àn aldì scialdi mâ ci co è lionda: la plü conesciüda è chëra che al dess avëi copé le dragun de Sas dla Crusc. Jont sa spo inçe dal gran salt che al à trat con so ciaval blanch sora en fossé de Punt Alt. Cösta n'è nia plü storia, mo realté documentada, desche an po li dô tal liber de Trebo. Al plü sän spo inçe che le Bracun è gnü copé dai Colzeri d'La Ila.

Con cösc liber fej Lois Trebo lôm sön aspec cotan plü monüs. Al vën cunté la storia dla familia v. Prack, da canche ara è roada te Mareo l'ann 1308. An vën lassora de nozes y maridaies, status dla familia y inçe scrié co è gnüs ciefes tai tomps passês. L'azënt è sambën motü sön Franz Wilhelm da Brach, chël co è spo jü tla storia desco le Gran Bracun, olache l'autur n'alza nia mâ fora ci che an oress aldì, mo le mostra con söes cualitês y

Inge Dejaco, presidënta dla Uniun Maestri Ladins. co à dé fora le liber.

inçe sü defeç. Al ne mancia nia la pert liondara de cösta personalité: les stories, saghes y morvëies. Da alzé fora è bën le bel lingaz co caraterisëia da entrês l'autur Lois Trebo. Parores vedles, gonot nia plü adorades, baldi inçe desmonciades, vën atlò endô tutes ca. En glossar ala fin dal liber i descür al letur so significat. Le liber ciafun da cumpré tla botëga Mascotte a Al Plan. Nos àn orü i fà val' domandes a Lois Trebo, sön le liber y sön le mît dal Gran Bracun.

Le Saltà: Lois, can è pa la familia v. Prack pordërt roada te Mareo y da olà vëgnera pa originariamonter?

Lois Trebo: Dal 1308 â en Nikolaus v. Prack mossü s'an sciampé da Verona, olache al â copé na porsona; al è roé te Mareo y danlò àl maridé la fia de Leonhard v. Asch y à motü man da se scrì v. Prack zu Asch in Enneberg. I todësc ti dij ciamó al ciastel "Schloss Asch".

Çi funziun o status â pa cösta familia tla sozieté marora o ladina da dandaia?

Cösta familia comanâ te Mareo de plü lüsc che ara afitâ ia a paurs afitadins; chisc laorâ i lüsc y paiâ porchël so diejo en naturalies. La familia v. Prack ea dër stimada por so gran avëi y por söes enciaries da vicars o capitans de signories.

Te osc liber ne cuntëise nia mâ dal Gran Bracun, mo inçe dla familia Prack da empröma encà. Tan ennant vara pa da recostruì na storia de passa 700 agn y ola ëise pa ciefé les informaziuns?

Les informaziuns ài ciefé te scrié vedli y te publicaziuns sön les families nobles de Tirol, mo empò èl ciamó cotan de loçes tla storia dla familia v. Prack. Al foss ciamó da fà en gran laür: enrësse dô plü avisa te plü archifs inçe

L'autur Lois Trebo de Bolser.

foradecà por avëi informaziuns plü monüdes.

Podesses caraterisé la porsona Franz Wilhelm v. Prack zu Asch, che nos tlamun le Gran Bracun?

Franz Wilhelm è sogü sté na gran personalité stimada, scenó ne i ess le vësc nia sorandé signories. Ara ea inçe tomüda dai aversars por sôa gran forza, so coraje y sôa abilité da combater. Al ea scialdi capazo, al sâ ci che al valea y s'astelâ aladô gonot arrogant defrunt a de sü aversars; al se sontia le plü sterch y porchël ne bazilâl nia da afronté chi co i stea te tru. I sän che al â scarzé y ciapé sot na cherta dal vësc co l'â destut da capitan da Fodom. Cösc mostra sôa superbia y inçe mancianza de respet defrunt ales autoritês sora ël.

Sce an lî dô cô che le Bracun è gnü copé a Corvara y les ferides che al à albü, pòn pa di da os enfora che al s'l à chirida, che so ester capazo l'â porté a soravalüté söes forzes?

Franz Wilhelm v. Prack n'ea nia bun da odëi ete che d'atri i l'ess sticada; porchel sightâl gonot da i provoiché, cis de tai co l'â sô con ël desco i ciavaliers v. Colz. Al ea inçe bun da pordené

desche dui ejompli nes mostra: Franz Wilhelm â da jonn copé na porsona fora en Bayern; al â pormó podû gnì te Tirol canche al i â albü perîé pordenanza ala familia dal mort; inçe ai Colz i l'âl pordenada a Puntدابos, canche al ea en punt de mort.

Encër le Gran Bracun èl nasciü la lionda sôn sôes aziuns eroiches. Çi desmostra pa le nascer de na lionda encër na porsona?

Por che na porsona vëgni lionda, mëssera fà val d'extra, ti ester soraçe a düc i atri. Cösc sozedel inçe aldédancö sce an ponsa a porsones dal sport. Le Gran Bracun ea conesciü desco en ciavalier fora de mosöra, le plü stagno da combater, gran y bel de statöra, da en coraje straordinar no ma defrunt ai avversars, mo inçe defrunt a sù superiurs desco le

vësko o le prinz de Tirol; al s'anfidâ da i afronté y da jì decuntra. Che la storia dal dragun è lionda sànsè düc, mo le salt a Puntalt è documenté. Al sozeda saorì che al i vën motü pormez aventöres psunder a jont co vën aratada val' d'extra.

Èl ciámó aldédancö fostüs dla familia v. Prack envalgó?

Iu n'ess nia cordü che al foss ciámó vit porsones de descendonza dla familia v. Prack. Al ne vir dötaorela fora por plü paîsc: a Heide te Schleswig - Holstein, a Karlsruhe, te Bayern, a Berlin y Pommern, a Linz, Wels, Viena, Salzburg, tal Waldviertel. Valgünes è stades a Brach.

Podëise nes di val' inçe sôn le lingaz ch'i adorëis tal liber? En gröm de parores che trec jogn y

nia mâ, ne conësc gnanca plü.

I adori aposta inçe parores manco conesciüdes a na pert, con la speranza che ares vëgni adorades ennant y ne tómi nia tla desmunçianza, çì co foss da paronté. Porchël mëti pormez en glossar che jont pòi ciaré dô le significat. Gonot fössel parores ladines da adoré al post dles forestes y con en pü' de coscianza ladina messassera jì da lascé sôn na pert les forestes y tó les ladines.

Na aodanza che i èsses por cösc osc liber?

I ess ienn sce le liber roass te trepes families ladines y che ares emparass ensciö da conëscce en trat de storia co è sté çina da püch apëna conesciüda. Al mo fajess plajëi sce cösta publicaziun i dess na sbürta a d'atres publicaziuns sôn la storia de nüsç paîsc ladins.

La storia por mituns dla "Familia Sorücia"

En liber de Anna y Hildegard Gasser da Rina röa tles scolines dla Val Badia

De mà èl gnü prejenté te scolina da Longiarü en bel picio liber por mituns, co porta le titul "Familia Sorücia". Le liber è gnü motü adöm dales döes maestres Anna y Hildegard Gasser da Tintal. Hildegard â motü adöm i tesé y Anna â fat i dessëns. Tal liber vëgnel cunté la storia de na familia de sorüces: pere, oma y cater mitans. Les pices sorüces vir dé por dé de vigne sort de aventöres. Ares röa nia lêre inçe tal prigo, mo zacô i garetera empò tres da s'la cavé. La gran novité vën aledé canche Franz y Maria Sorücia i cunta ales mitans na gran novité: che al nasciarà na picia só. Le rest se lasciunse lì a os.

Le proiet de cösc liber è pordërt nasciü por cajo. Hildegard y Anna i cuntâ cöstes stories a sôes nëzes, co damanâ tres dô aventöres nees. Enschiö â Hildegard motü man da scrì sô les stories, por che ares foss da tó ca canche al jea debojügn. Dedô i èra tomada ete da ti scinché ales nëzes en picio liber con les stories lêite: enschiö â Anna motü man da fà i bi dessëns laprò. Cösc picio manoscrit i â

les döes sorus mostré a Giovanni Mischì da Longiarü, co ti â ciaré jö a düc i tesé y â spo fat ennant che al garatass d'enfora val' deplü. Empröma àn orü proé te scolina da Longiarü desche cösta storia gnea tuta sô dai mituns. Bel avisa â i pici na gran ligrëza empara, enschiö â la direziun dles scolines

tut la dezijiun da fà d'enfora en bel liber. Enschiö èra inçe stada, y cösc liber roarà sën te vigne scolina dla Val Badia. La direziun dles scolines â tut la dezijiun da i al scinché a düc i mituns y les mitans co va l'ultimo ann ala scolina, por che al röii enschiö inçe tles families y tles ciases.

Les sorus Anna y Hildegard Gasser da Tintal, auturies dal liber.

Morç dal 1. de merz ai 20 de mà 2014

Se recordun de nüsc morç

Al Plan
Paul Palfrader
da lun - Val
+ ai 5 de merz
al'etè de 84 agn

Al Plan
Lois Castlunger
dal Surt
+ ai 23 de merz al'etè de 88 agn

Rina
Emma Gasser
da Gronges
+ ai 24 de merz
al'etè de 90 agn

Al Plan
Marianna Call nase. Frènngr
de lose
+ ai 10 d'aorì
al'etè de 99 agn

Rina
Pirz Castlunger
Al Cir
+ ai 25 de merz
al'etè de 83 agn

Rina
Anna Pallestrong nase.
Gasser
Nanz dl Prèstir
+ ai 13 e mà
al'etè de 76 agn

Al Plan
Tong Ties dal Nora
+ ai 12 d'aorì
al'etè de 88 agn

*Fujina da för artistich y artejanal
Restauraziuns de crusc*

Valiares 23
39030 AL PLAN DE MAREO
tel. 0474 501314
fonin 348 3049537
www.valentin.bz.it

Regolamonc y nominaziuns

Les dezijiuns tutes dal Consëi de Comun tla sontada dai 30 de mà 2014

Le Consëi de Comun te söa ultima sontada.

Müdaziun de bilanz: Le Consëi à aproé na müdaziun de bilanz de 193.000,00€: les somes plü emportantes è i 151.008,00€ de contribuè conzedüs por la manutenziun dla strada "Costalungia - Plà". Cösta soma ciafun incé sot ales spëises, por le medemo fin. N'atra maiù soma è i 24.701,75€ de entrades da en imprèst dal Consorzi BIM de Südtirol. Cösta soma è gnüda anüzada por cumpré l'UNIMOG nò.

Spëises de raprezentanza: Le Consëi à dé so bunarat sön le regolament comunel por les spëises de raprezentanza. La proposta de regolament è gnüda laorada fora dal Consorzi dai Comuns de Südtirol, por definì avisa ci che spëises de raprezentanza è, dô che al ea sozedü te deplü comuns che al gnea dé fora scioldi por spëises co n'ess nia podü gnü paiades dla man publica. Sot a spëises de raprezentanza toma ete p.ej.: onoranzas, copes, libri, cadri, tlunches, chertes, ciöf y inserziuns de condolianzes, cènes de laür, vijites de raprezentanza, ornamonc por solenitès particulares, relaziuns con d'atri ènc o istituziuns,

inaudaziuns y e.e. Vign'ann mëssel gnü fat na lista dles spëises de raprezentanza, co à spo da gnü publicada sön le sît de Comun.

Personal: Le Consëi à incé aproé le regolament comunel revardont le personal, aladò dla proposta prejentada dal Consorzi dai Comuns de Südtirol. Cösc regolament definësc le raport de laür danter Comun y so personal, desco incé la disciplina y les modalitès de assunziun. En particular àn orü definì plü avisa cò se comporté con i concursc por personal a tomp determiné. Tlò èl gnü definì che i concursc a tomp determiné dess avëi la valüta de 12 mëns. Por ci co reverda le personal de ciasadafü te scores y scolines, àn fat fora da antizipé i concursc, a na moda che les porsones sài belo dan l'isté, sce ares ciafarà da d'altonn le post de laür o manco.

Junta de Comun: Le Consëi à fat na müdaziun al statut de Comun por ci co reverda la composiziun dla Junta. Le lege regionala nr. 1 dai 5 de forà 2013 prevëiga che i maius comuns smendrësci

le numer de aconsiadus, y che i mëndri comuns smendrësci le numer de assessurs. Por comuns cina 3.000 abitané dij la lege che la Junta po ester motüda adöm dal Ombolt plü 3 assessurs, nia plü 4 desche ara è sën. Le Consëi de Comun à porté ete cösta müdaziun tal statut, enjuntenn che les trëi fraziuns d'Al Plan, La Pli y Rina mëss ester raprezentades te Junta, y incé che tla Junta mëssel ester almanco dui componënc co vën dal paisc d'Al Plan. Cösc ultimo passus àn orü porté ete deache zonza èssel podü gnü aledé incé cösc scenar: sce l'Ombolt è d'La Pli o da Rina, foss la maiù fraziun d'Al Plan mà stada raprezentada da na porsona sora, ci che an n'arata te Consëi nia comosoré. Sambën èl incé tal Statut che entrami i sesc mëss ester raprezentés

MÜDAZIUNS DA VÈRT A VÈRT

- **Sön domanda dles signures Rungger Anna y Rungger Maria** èl gnü aproé da müdé da bosch a vèrt de ciampopré 1.200 m² de terac, sön perts dles ppdt 2740/4, 2739/3, 5028/1 y 5030/1, dotes tal CC da Rina.

- **Sön domanda dai sign.s Flatscher Martin y Adelaide** èl gnü aproé da müdé da bosch a vèrt de ciampopré 2.500 m², sön pert dla pdf 3261/115, PT 232/II y dla pdf 337, entrames tal CC da Rina.

- **Sön domanda dal sign. Christian Rindler** èl gnü aproé da müdé da bosch a vèrt de ciampopré 1.040 m² dla pdt 2845 tal CC de Mareo, tla localitè "Noares" a Al Plan.

Nominaziuns: Le Consëi à müdé la nominaziun dai revisurs dai cunc d'l'Aministraziun despartida dai bëns d'anüzada zivica (ciara ultimo Saltà). Chisc ea gnüs nominës cina dal 2016. Mà che la

nominaziun po jì mâ cîna ala fin dla legislatôra, tanco dal 2015.

Nominaziuns: Le Consëi à nominé Max Willeit d'La Pli desco mêmber nò tla comisciun comunala por la prevenziun dles loines. De còsta comisciun fej cîamó pert: l'Ombolt Albert Palfrader, l'assessur de Comun ai laûrs publics Richard Erlacher, le comandant dai stôdafûs d'Al Plan Oswald Obojes, le mêmber dal Aiût Alpin Mareo Simon Kehrer, le sorastant dai verdabosc d'Al Plan Tone Rungger, le sorastant de chi dles strades Hubert Ploner.

Sot a còsc punt à l'aconsiadù Marco Pizzinini incé orù fà presént le debojügn da laoré deplü sôn la sügherté por chi co va sô por munt d'invern. Tres plü jont fej escursciuns schialpinistiches, y cis dla pert cuntra Fodara Vedla y Senes è le prigo da loines plü marcant (eniann d'invern àn mossü plü iadi slü la strada). Propostes sôn mësa foss chëra da realisé paraloines sônsom

les ôtes, desco incé da sposté la strada tal ultimo tòch denant co roé sôn Fodara Vedla (jenn dô le tru vedl). Le Comun à belo lascé fà dan val' agn en preventif dai cosc. Còsc dess sën gnì atualisé, y spo ôn deboriada con l'Ofize Parcs Naturai valüté les poscibilitês sôn i provedimonc da tò.

Proieç: Tla sontada de Consëi dai 7 de forà à le Consëi dé pro da ti conzeder en dêrt de sotterac ala sign.a Erminia Trebo mar. Taibon (Grancîasa d'La Pli), por la realisaziun d'en garasc sot tera ete, spostenn de val' meter l'entrada dal garasc. Te còsta ocasiun s'â le Consëi damané che la plaza dai jüç romagness desche ara è sën, porchël orea i aconsiadus odëi cîamó en iade le proiet, denant co dé lôm vërda. Còsc proiet è gnü porté dant tla sontada dai 30 de mà, y le Consëi à aproé con dôes astensciuns.

Viabilité: Le Consëi à tut la deziijun (3 astegnüs) da mëter

L'Ombolt mostra le proiet pla Grancîasa d'La Pli.

sô d'isté en sëns unich danter l'Ostì (burcîa por Valiares) y la Cîasa dal Tabach. Te còsc tòch podaràn dertan la sajun cialda mâ gnì da plaza sôpert. Còsc pröm provedimont àn orù tò por le fat che d'isté èl trepa jont co s'armer tal zënter sides con l'auto co incé a pè. Dal momont che la strada è ensciö stronta, pòl se cherié entociamont y incé prigo. Tut fora da còsc provedimont è le bus de ligna.

Lîtes

Ensciö à lité Mareo ales Europeiches

Resultac dles Lîtes Europeiches dai 25 de mà 2014, aladô de paîsc y partis

PARTIS	AL PLAN		LA PLI		RINA		COMUN	
Movimento 5 Stelle	85	(14,91%)	23	(7,14%)	14	(7,58%)	122	(11,32%)
Partito Democratico	55	(9,65%)	15	(4,66%)	7	(3,79%)	77	(7,14%)
Forza Italia	18	(3,16%)	5	(1,55%)	0		23	(2,13%)
SVP	307	(53,86%)	213	(66,15%)	139	(75,13%)	659	(61,18%)
Nuovo Centro Destra	4	(0,7%)	1	(0,31%)	0		5	(0,46%)
Fratelli d'Italia	5	(0,88%)	1	(0,31%)	0		6	(0,55%)
Scelta Europea	0		0		0		0	
Italia dei Valori	3	(0,53%)	0		0		3	(0,27%)
Io cambio	1	(0,17%)	0		0		1	(0,09%)
Verdi	24	(4,21%)	10	(3,11%)	8	(4,32%)	42	(3,89%)
L'Altra Europa/Tsipras	45	(7,9%)	21	(6,52%)	12	(6,48%)	78	(7,24%)
Lega Nord	23	(4,03%)	33	(10,25%)	5	(2,7%)	61	(5,66%)
Usc dades jö	570		322		185		1.077	
Blançes	30	(4,85%)	32	(8,55%)	15	(6,98%)	77	(6,37%)
Nules	18	(2,91%)	20	(5,35%)	15	(6,98%)	53	(4,39%)
Litadus endöt	618	(50,57%)	374	(60,32%)	215	(59,72%)	1.207	(54,81%)

La Musiga d'Al Plan complësc 85 agn

Dal 1929 gnêl inçe tal paîsc d'Al Plan motü sö na musiga.

Na uniun co è corsciüda y madorida con le tomp. Por le iubileo de 85 agn dla fondaziun ànse tut l'ocajun da i fà en valgünes domandes al president jonn Roman Mutschlechner

Le Saltà: Roman, la Musiga "Catarina Lanz" d'Al Plan complësc eniann 85 agn. Tan de componënc èl pa aldedancö laprò y cara è pa l'eté mesana dai musicontri?

Roman Mutschlechner: Dal 1929 â motü man 26 musicontri. Encö podunse cumpedé 63 mëmbri: 18 ères (28,6%) y 45 èi. Plü avisa èl 47 musicontri, 6 margatënteres, 1 portabandira, 2 acompagnadus y le dirighënt. Por avëi en confrunt pòn ti ciaré ales atres 210 musighes de Südtirol, olache al è na mesaria de 44,3 mëmbri por musiga, con le 27,5% de ères. Por ci co reverda l'eté mesana sunse nos al momont sön 30,5 agn, con le 22% dai mëmbri sot i 20 agn, le 24% danter i 20 y 30 agn y le 54% sora i 30 agn.

Ples musighes odunse ann por ann musicontri co vën onorës inçe por 40 o cínamai 50 agn de ativité. Co èra pa aldedancö con i jogh co vën docà?

Sc'i ciarun zoruch tai agn, èl dal 1984 avisa 45 musicontri, dal 1994 n'èl 55, dal 2004 n'èl 54 y encö desco dit 47. Le numer va sambën sö y jö, desco pa vigne uniun. Datrai èl val' mëmber co tol la dezijiun por na gauja o l'atra da lascé, ci co desplej sambën. Dal'atra pert ànse eniann le playëi da salüdé 4 musicontri nös. Laprò èl 5 jogh tal ann de proa. Gran emportanza à por nos sogü inçe i 22 jogh co è tal laür da emparé en stromont tla scora de musiga, por podëi gnì plü tert pla musiga. Ci co mëss endere sogü mioré, è le problem che mituns co ess ligrëza da soné en stromont, ne ciafa nia lerch tla scora de musiga. Eniann n'èl p.ej. 10.

An sa che les poscibilitës da encö è dër trepes, con en gröm de uniuns y ofertes dal tomp lëde. È pa cösc en problem por na musiga desco chëra d'Al Plan?

Sogü à i mituns encö plü

poscibilitës, da proé fora fössel sambën trepes cosses y le tomp è püch. L'enteres por nosta uniun ne mancia sogü nia - la troht, le stromont y le marcé fej sogü bela parüda y podëi jì pla musiga è ennant en som de trec mituns. Olache iu vëighi le problem, è che nos - en confrunt a d'atres uniuns - àn debojügn che le jonn/jona ài na formaziun de scora de musiga de zacotan d'agn cina che an po baié da gnì pla uniun. Tlò ti vâl sogü en gran lalt ala Musiga dai Jogh dla bassa Val Badia, olache i jogh po d'isté "ciarcé" musiga. Sambën ôl ester doia inçe geniturs co vëiga ete l'emportanza de na musiga te paîsc y co dëida tignì alta la motivaziun dal môt. Šën ch'i àn la fortuna da podëi avëi la scora de musiga te paîsc, pòn di che al sarà sogü plü saorì por geniturs y mituns.

Ci ti pîta pa na uniun desco la musiga a sü componënc?

En cört podëssun di che la musiga è en grup de 50 porsones co sona en stromont y se mët adöm. Mo düc sa che la musiga è deplü: ara fej crësce de beliscimes emeziuns ala popolaziun de paîsc, ara ti abelësc la festa ai mituns dla Pröma Comegnun, ara ti fej gnì la bona löna a val' scior y po inçe ti dé confort a na familia pa na sopoltöra.

Le bel de nosta uniun mo sa personalmonter che an po odëi le jonn tai pröms agn dlungia le musiconter con passa 50 agn de ativité. La musiga è da me enfora la uniun con i mëmbri plü eterogens, èi y ères, jogh y manco jogh, mo düc con la gran pasciun dal soné. Parores desco compagnia, respet, sozialisaziun y formaziun dal carater atoca sogü l'argomont.

Le Consëi dla Musiga: dmc Eugen Passler (dirighënt), Samuel Winkler, Stefan Oberbacher, Sabine Moling, Roman Mutschlechner (presidënt), Simon Frenner, Andrea Mutschlechner y Martin Deval (vizepresidënt).

La Musiga d'Al Plan aldedancö. (Fotos: Paul Erlacher)

I mo recordi che dan plüdadio gnea i jogh ensignês ete dai musicontri enstêsc. Cal è pa encö le tru por roé pla Musiga?

Gran pert de nos musicontri è gnüs ensignês jö da musicontri o vedli dirighênc. Tai ultimi agn ànse proé da sposté la formaziun de nûsc jogh deplên sôn la scora de musiga. I sun dla minunga che en profescionist sii la miù opziun por ti dé al môt la poscibilitè da emparé le stromont. Por mëter man da emparé en stromont pòn damané enformaziuns tla scora de musiga Val Badia. Da püch s'â en grup de maestri motü adöm da mëter sô na scora de musiga privata, por ti dé la poscibilitè da soné incé a mituns, jogh y gragn co ne ciafa nia lerch. Sogü po incé nosc verdajogn Samuel daidé y dé enformaziuns monüdes. Dôt cösc val sambèn incé por porsones adultes co oress mëter man da emparé en stromont.

Da dui agn encà à la Musiga en dirighênt da foradecà. Ciodi àn pa mossü tó zacai da defora y cö bütera pa?

Tal mëterman dal 2013 ànse mossü se chirì de prescia en dirighênt. Dô che i àn damané deplü porsones dla Val Badia, sunse incé roês pa Eugen Passler

da San Iere, co ea laota dirighênt dal raiun de Puster. Eugen à dé pro da se daidé fora y an mëss di che an s'â da entrames les perts atira ciafé bun. Porchêl èl incé eniann nosc dirighênt. Nos tolun cösta situaziun desco na chance por emparé, incé sce nosc travert è sogü da avêi tal dagnì endô en dirighênt corsciü sô danter nos.

Eniann y l'ann passé n'èl sté degügn conzerc d'aisciöda. Mo i êis preodü eniann d'isté en concert particular. Podesste se cunté deplü?

L'ann passé n'ânse nia fat le concert deache i àn pormó cambié dirighênt. Eniann ne l'ânse nia fat con intenziun, sôn na proposta de Eugen. Sôa idea ea da fâ en iade en bel proiet de musiga classica con en cor. Spo ànse tut sô contat con Sybille dal cor de dlijia d'Al Plan, co è atira stada a ôna da nen baié con so consêi. Damané ànse incé le cor de dlijia d'La Pli y d'atres porsones co cianta ienn, por roé sôn chi 70-80 ciantadus.

Te cösc proiet gnarâl porté dant chi 10 tûc por musiga y cor, en gran pert scrié da Verdi, mo incé de Rossini o John Miles o Jean-Paul Martini. Al sarà dôes ocajiuns da ascuté sô: ai 25 de messé y ai 8 d'agost.

Sce le repertoire se concentrâ laôta porì sôn marces, polches y walzeri, pôl ester che i jogh aprijëii encö d'atres sorts de musiga. S'â pa müdé le repertoire dla Musiga?

Poa. Laôta ea la mapa dles notes motüda adöm scialdi mâ da tûc tradizional. Aldédancö pòn odêi che al vèn entres plü sorts laprò: overtüres, musighes da film, yee. Tlo mëss di che le dêr mix è la soluziun.

Le Comun à l'intenziun da arjigné danö la frabica olache al è ince le salamont dla Musiga. A ci punt èsun pa?

La Musiga ti à plü gonot porté dant al Comun le debojügn da dortoré le frabicat, roé tai agn. L'Ombolt à albü le bun nes da anüzé la poscibilitè desco su comun de Südtirol da tó pert al program "6000 Campanili" dal Ministêr dles infrastrotôres. Dô che al ea gnü risposta da Roma, à dôt mossü jì scialdi de prescia ennant: encuntades, sontades, preventifs, y.e.e. Cina al dé olache i à lit te internet che le Comun à mossü tó en avocat por se defêne dan le Tribunal dal Lazio da en recurs de d'atri comuns. Sên èl en iade dôt co stà chit, mo l'Ombolt è otimist che ara pòt tosc jì ennant. Sperun!

I nasciüs dal 1. de forà ai 10 de mà 2014

Bëngnüs te nosta comunità!

Lucia de Simon
Kehrer y Marta
Willgit, La Pli

Emil de Stèfan Ellècosta
y Michaela Mangschg,
Al Plan

Emily de Denis
Leonardelli y
Anna Erlacher,
Al Plan

Christian de Franz
Trebo y Helga
Rubatscher, Al Plan

Matilda de Luca
Complojer y Sylvia
Rungger, Al Plan

Mattia de Marcus Rigo
y Melaniz Miribung,
La Pli

Mattia de Manfred
Ties y Valentina
Ghedini, Al Plan

Costanza de
Giorgio Alessandri
y Valentina
Kastlunger,
Al Plan/Milan

Vanessa de Werner Mair
y Manuela Ploner, Rina

Caji de residënza

Stimêš gëniturs, por la publicaziun dai nasciüs se referëse le Saltà dagnora ala residënza. Al sozëda trës endô che mamgëš jongs abitëzia te Marzo mo à la residënza altró o al contrar, enseiò sozëdera che mituns de familiëš jongs abitëzia tlò, mo nê rësultëzia nia tla lista y ehi nê vën spo gnanea contatëš. Sambhën èl te nosta intenziun da publiché soradöt i piei eo nase tlò te Marzo. I envium ehi gëniturs olaehë al è de te' eaji, da mené adalëreh la foto de so pieio - sôa piegra a palfrader@rolmail.net, spo podunse tó en conseidrazion inez ehi. Le proseimo termo da mené le retrat è i **20 d'agost 2014**.

Conzesciuns da frabiché

MERZ

Alessandri Anna, ampliament con ressanamont energetich, Mantëna/ Al Plan

Kaneider Heinz, realisaziun de na ċiasa d'abitaziun con garasc - varianta, Al Plan

Burchia Adalbert, costruiziun nea de na ċiasa a ligna - ampliament sot tera ete - varianta, La Pli

Tislaria Comploi Erich, costruiziun de na tislaria - varianta, Al Plan

Frontull Antonio, realisaziun d'en azes y picio ampliament dla majun pal lü slüt "Mareo", La Pli

Willeit Robert, laoré fora le sotletët y realisaziun de ghibli pla ċiasa d'abitaziun, La Pli

Agreiter Ivan, Agreiter Rodolfo, ressanamont energetich, con mūdaziuns internes y ampliament, Rina

Rubatscher Herbert, costruiziun d'en ċiac dla lëgna, Rina

Futurliving Srl, trà jö y fà sö danö na majun - varianta, Al Plan

Comunità Comprensoriala de Puster, ampliament y mioramont d'en tòch dal tru dla roda "Plaies", Longega

AORÌ

Ellecosta Daniel Rudi, realisaziun d'en balcon tla pröma alzada dla ċiasa "Dolomites", Al Plan

Ellecosta Verena, realisaziun d'en balcon tla pröma alzada dla ċiasa "Dolasilla", Al Plan

Morlang Rosalia, arlungé le tèt sön la terassa dla ücia "I Fop", sönsom l'emplant "Col Toron"

Ploner Thomas, ressanamont energetich y ampliament dla ċiasa d'abitaziun - varianta, Curt, str. Rara

Craffonara Artur, trà jö y fà sö danö na ċiasa con ressanamont energetich, Al Plan

Ispetorat forestal da Bornech, costruiziun y manutenziun straordinaria de trus dla roda "Plan de Corones - Furchia", Furchia

Taibon Massimiliano, costruiziun d'en balcon, Al Plan

Provincia Autonoma de Balsan, realisaziun dal "Tru dal'ega", Al Plan

MÀ

Rigo Marcus, ampliament dal frabicat agricul y realisaziun de na zopa dla coltöra pal lü slüt

"Matlogn" - 2. varianta, La Pli/ Matlogn

Pescoller Andreas, costruiziun d'en balcon y na veranda, Al Plan

Mutschlechner Gabi, mëter adöm döes unitàs de costruiziun, Al Plan

Erlacher Eduard, realisaziun de na ċiasa a ligna tal raiun d'espansciun "Pincia de Calogna II", pröm löt - varianta, La Pli

Hotel Les Alpes Srl, ampliament cualitativ dal Hotel Les Alpes, costruiziun de na sliziadoia, Al Plan

Dhama Simon, costruiziun de na ċiasa a ligna con garasc tal raiun d'espansciun "Gran Pré" löt G1 - mëter sö coleturs dal sorëdl - varianta, Al Plan

Huber Renzo, costruiziun de na stiga deforassö pla ċiasa d'abitaziun, Al Plan

Promberger Raimondo, laürs de manutenziun straordinars y montaja d'en emplant fotovoltaiich sön la ċiasa d'abitaziun, Rina

Rungger Lorenz, realisaziun de na ċiasa d'abitaziun "Čiasa Rungger" con garasc tal raiun d'espansciun "Rina I" - varianta, Rina

Sontades dla comisciun dal frabiché

Data sontada

27 de jügn
25 de messé
29 d'agost
26 de setëmbër
24 d'otober
28 de novëmbër
19 de dezëmbër

Ultimo terminn da dé jö

11 de jügn
09 de messé
13 d'agost
10 de setëmbër
08 d'otober
12 de novëmbër
03 de dezëmbër

Por l'ordinn dal dé vëgnel tut en conscidraziun mâ domandes plënes con dōta la documentaziun aladō dal art. 10 y 11 dal ordinamont da frabiché de comun.

Udiënzes dal assessur Florian Mussner

L'assessur provincial Florian Mussner tēn söes udiënzes plü iadi al ann incē tla Val Badia. Chisc è i terminns: **vëndres ai 27 de jügn y vëndres ai 26 de setëmbër**. L'assessur è te ċiasa de comun a Al Plan dagnora dales 8.00 ales 9.00.

Orars dal magazînn de Comun

Le magazînn de Comun ta Čiamaor è davert chisc dis:

Lönesc:

dales 8.00 ales 12.00

Dédemesaledema:

dales 14.00 ales 16.30

Sabeda:

dales 9.00 ales 12.00

Orars dla Biblioteca d'Al Plan

La biblioteca è daverta chisc dis:

Lönesc

9.00 - 12.30

15.00 - 18.00

Dédemesaledema, jöbia y vëndres

15.00 - 18.00

Le Tru dal'Ega è šën motü sö

Dertan le mëns de mà èl gnü motü sö les toflies dal Tru dal'Ega, en tru tematic co porta dant la tematica dal'ega sot a deplü aspec: desco bën por porsona y natöra, habitat por en gröm de tiers, bën economic y nia ala fin söa funziun recreativa

Rodunt dan 2 agn èl gnü publiché tal Saltà le pröm iade le proiet dal "Tru dal'Ega". Šën era tan ennant. De mà à i colaboradus dal Ofize Parcs Naturai y dal Ispetorat Forestal da Bornech fistidié da mëter sö les toflies, la infrastrotöra y les spiligaziuns de cösc tru tematic, co se sleria dal paisc d'Al Plan čina ete dal'Ega de San Vî y sö dai saltadus de Čiastlins.

Le Tru dal'Ega è nasciü da en conzet laoré fora dal Ofize Parcs Naturai, plü avisa dai colaboradus Gottfried Nagler y Renato Sascor. Le medemo ofize à spo incé laoré fora düc i contegnüs. Por la realisaziun dal tru àn cialé la colaboraziun dal

Ofize Sistemaziun de rüs de munt y paraloines ost, le laboreture biologich dla Provinzia, l'Ispetorat Forestal da Bornech, le Comun de Mareo y l'Assoziaziun Turistica d'Al Plan.

Le tru è motü adöm al momont da 10 staziuns, y pëia ia atira dlungia la Čiasa dal Parch Natural, deboriada con le Tru dles Liondes.

LES STAZIUNS DAL TRU DAL'EGA

Introduziun: pla Čiasa dal Parch, atira dlungia strada, cialfun trëi toflies de introduziun, öna por le Tru dal'Ega, na secunda por le Tru dles Liondes y na cherta con i trus y les atraziuns dal'ega dla Čiasa dal Parch demez čina ta

Fodara Masarönn.

Tiers te lé: Dlungia le picio lé dlungia čiasa dal parch vëgnel enformé sön tiers, inseć y plantes co abiteia te y dlungia nostes eghes.

Plan de Salt: cösta staziun cialfun sce an va dal Bagn dô l'ega ete, olache an rōa pla fontana d'ega da solper. Enlò èl de setëmber 2011 gnü inaudé na oasa de palsa, olache an po incé čiarcé cöst'ega de medejina.

Čiamaor, Rü de Fojedöra: sön na tofla vëgnel mostré i danns che l'ega po fà, con retrać y descriziuns sön les roes gnüdes jö dal 1995 y i laürs che an à fat tal tomp por se paré da rogossies.

Čiamaor, ega co rogor: tal areal de recreaziun (Spiaggetta) cialfun sön deplü toflies enformaziuns sön les eghes co rogor te Südtirol, dla fontana čina tal mër, con en edl particular sön le Rü d'Al Plan. Tlò vëgnun incé alessëi deplü sön le ziclus de na gota d'ega.

Energia fora dal'ega: Dô l'ega ete, da Čiamaor cuntra Lé dla Crëda, vëgnel mostré sö l'ega desco forza por la produziun de energia.

Vita: Dô le Rü d'Al Plan èl na secunda staziun co enformëia sön deplü toflies sön le Rü desco ambiont de vita por tiers, erbes desvalies y de vigne sort de plantes.

Les Fontanes: le vijitadù cialfa tlò enformaziuns en general sön les sorts desvalies de fontanes, desco incé sön cösc monumont natural dles 40 fontanes: ega frësca co rogor döt l'ann con la medema portata, za. 650 litri d'ega al secunt.

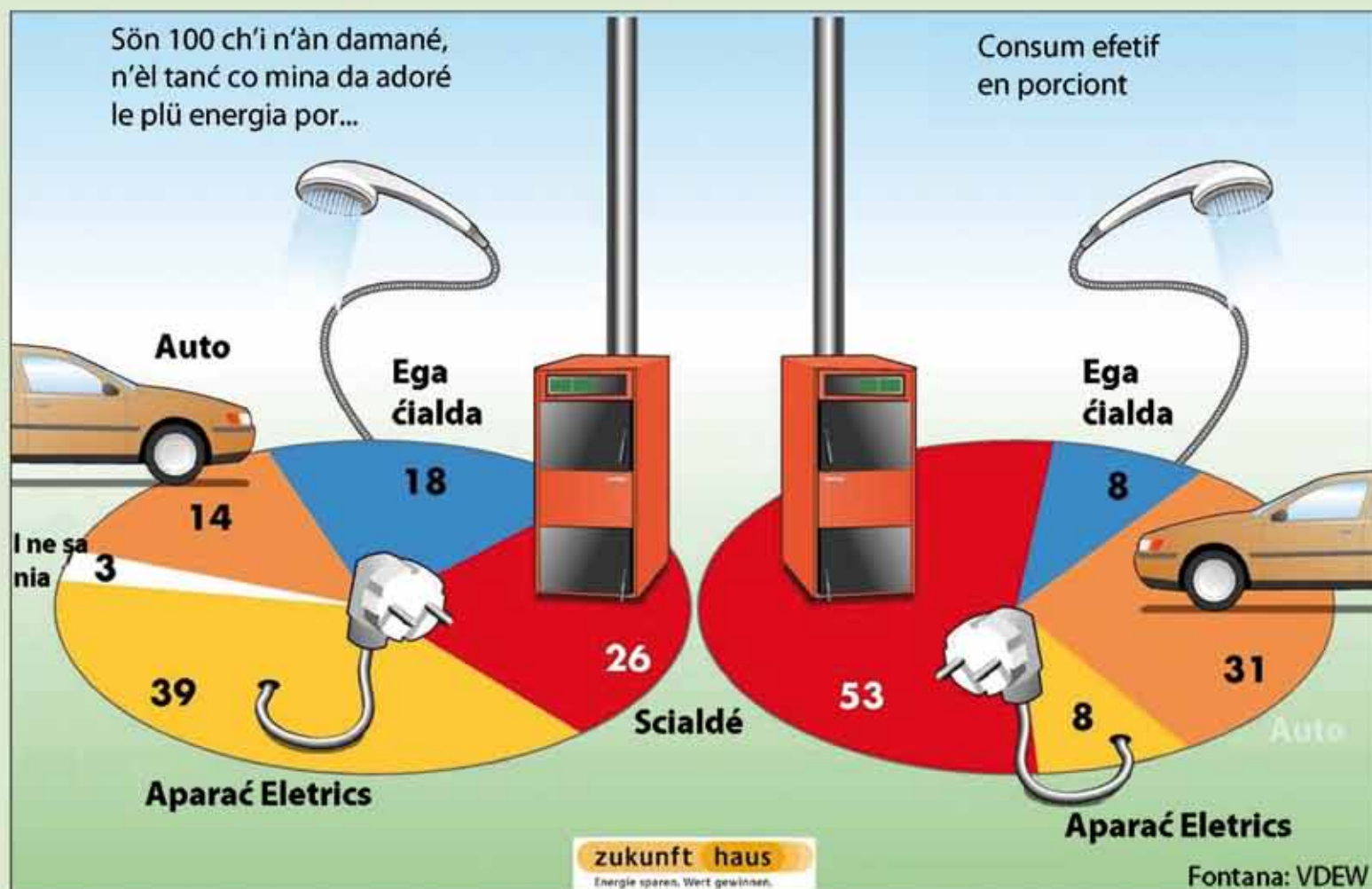
Saltadus de Čiastlins: Tlò èl motü sö püces de mëndres toflies con parores sön l'ega de Iaco Rigo. La belëza baia dassora.

Ega de San Vî: tlò èl gnü

Sön ur' dal picio lé dlungia čiasa dal parch vëgnel enformé sön tiers, inseć y plantes co abiteia te y dlungia nostes eghes.

Ola minëise pa che an adori le plü energia te na ćiasa?

Le 53% d'energia de en frabricat vën adoré dal scialdamont. Por che cōsta energia ne vài
nia a perde, èl gran debojügn da tó provedimonć por sparagné.

Le Govern Provinzial à arlungé ćiamó d'en ann i contribuć por le sparagn d'energia.

Anüzéde cōsta ocajiun!
Enformésse
Ćiarede ennant al dagnì
y sparagnede - con nosc aiüt - scioldi y energia!

Osc Team de Termotecnica Kastlunger
Ves aconsiëia ienn!

Raiun artejanel Gran Pré 6
39030 Al Plan de Mareo
Tel. +39 0474 501279
Handy 347 8591920

termotecnica.kastlunger@rolmail.net